

PILĖNŲ MOZAIKA

2023 m. gruodis

Redakcinė kolegija:

Redaktorius Meda Kiudytė

Korespondentai mokyklos Jaunųjų žurnalistų būrelio nariai

Kalbos redaktorė Danutė Balčiūnienė

Gražiausių švenčių proga kasdieniame skubėjime linkime neužmiršti pasidžiaugti pačiais svarbiausiais šio laikotarpio momentais:

artimųjų šypsenomis, jaukumo kupiniais pokalbiais, snaigių šokiais už lango ir įstabia šventine nuotaika, kurios neįmanoma supainioti su jokia kita, nes ji – kupina nepakartojamų stebuklų. Būtent jų ir linkime. Su Šventėmis!

Jaunųjų žurnalistų būrelis

KŪČIOS

Kūčios – Kalėdų išvakarėse (gruodžio 24 d.) švenčiama šventė. Dabar tai paprastai yra šeimos ar artimiausių draugų vakarienė.

Kazimieras Būga teigia, kad lietuvių protėviai žodį „kūčia“ dar XII a. per slavus yra pasiskolinę iš senovės graikų (tą pačią prasmę turi graikiškas žodis „kukkia“). Tai patiekalas, skirtas visų pirma pavaišinti į puotą pakviestoms protėvių vėlėms. Ji gaminama iš grūdų, kitur iš perlinių kruopų, pupų, žirnių, aguonų, pasaldintų medumi.

Kūčios būdavo didelė šventė prie apeiginio stalo, lydima apeigų, burtų, aukų.

Štai keletas tradicijų iš senovės.

- Prieš Kūčias žmonės stengėsi užbaigti darbus.

- Kūčių dieną buvo draudžiama malti, skaldyti malkas, kulti, nes triukšmą sukeliantys darbai vasarą sukels audringus debesis su krušomis.

- Pasiruošę šventėms žmonės prausdavosi. Pirmiausia nusirengusius iki juosmens vyrus prausdavo šeiminkės arba merginos, paskui prausėsi moterys. Vėlesniais laikais prausdavosi pirtyse ar kubiluose.

- Kūčias pradėdavo valgyti užtekėjus Vakarinei žvaigždei. Stalą apdėdavo šienu, dalį jo dėdavo ir postalėn. Ant šieno klodavo staltiesę ir statydavo patiekalus. Pastatydavo žvakių, kartais – nekultą rugių pėdą, pavoždavo po puodu akmenį.

- Prie stalo pakviesdavo kaimynystėje esančius

bešeimius, samdinius. Prieš valgydami visi atsistodavo. Vyriausiasis garsiai

- melsdavosi, o paskui visi vieni kitiems linkėdavo sveikatos, laimės. Pirmiausia valgydavo kūčių. Dalis maisto būdavo atiduodama vėlėms, paaukojama dievams.

- Per Kūčias taip pat kūrendavo ugnį, degindavo šiaudų kūlius ar trinką, kurią buvo pervilkę kaimo gatve persirengėliai.

Girdėjome, kad ir šiais laikais nemažai žmonių šių tradicijų laikosi. Gal verta pamėginti?

Gustas Žurauskas

TRADICINIŲ KALĖDŲ PATIEKALŲ ĮVAIROVĖ

Kalėdos yra ne tik dovanų ir sveikinimų metas, bet ir ypatingas laikas, kai susirenka visa

mėgaujasi bendryste ir skaniu maistu. Kalėdinis stalas dažniausiai būna nukrautas įvairiausiai gardžiais patiekalais. Kalėdų patiekalai ant daugelio stalų vis dar išlikę tradiciniai.

Lietuvių kalėdinis stalas neįsivaizduojamas be paukštienos patiekalų - višta, žąsis, antys, kalakutas. Žinoma, kokios kalėdos be gardžiausių mišrinių - baltos, krabų, vištienos mišrainės ir daugelio kitų. Balta mišrainė privaloma ant kiekvieno Kalėdų stalo. Dažniausiai Kalėdinis stalas būna

nukrautas įvairiausiai šaltais užkandžiais - vyniotiniai, paštetas, šaltiena, kepta žuvis, įvairūs patiekalai su silke, sūris. Na ir, žinoma, per Kalėdas būtina pasimėgauti gardžiausiais desertais. Ant lietuvių šventinio stalo kasmet vis labiau populiarėja tokie desertai kaip brandintas kalėdinis pyragas, itališkasis *panettone*, imbieriniai sausainiai, meduoliai. Tačiau neretai stalą puošia ir šeiminkės keptas tortas.

Graikų stalo vidury dažniausiai atsiduria kalakutas, įdarytas ryžiais, razinomis, malta mėsa arba kaštonais. Galima išskirti

Christopsomo (Kristaus duoną), kurią graikai gamina iš brangiausių ingredientų – razinų, anyžių, migdolų ar kitų riešutų.

Norvegijoje yra du patiekalai, kurie per Kalėdas varžosi dėl stalo karaliaus titulo – tai Ribble ir Pinnekjøtt. Ribble yra kiaulienos, o Pinnekjøtt – avienos šonkauliukai. Jie dažniausiai

patiekiami su kitais mėsos gaminiais – kukuliukais, dešrelėmis, taip pat raugintais kopūstais. Norvegija yra jūrinė valstybė, todėl Kalėdų stalą be įvairių žuvis gaminių būtų sunku įsivaizduoti.

Linkime visiems pasigaminti skaniausius kalėdinius patiekalus.

Viktorija Židanavičiūtė

NAUJIEJI METAI

Naujieji metai visur švenčiami, bet ar žinote kada jie ateina?

Mes Lietuvoje laukiame Naujųjų gruodžio

31 dieną, o Kinijoje nepastovi šios šventės diena. Šiais metais Naujieji į Kiniją ateis vasario 10 dieną.

Kinija ne vienintelė šalis, kuri švenčia Naujuosius metus kitokiu laiku. Yra dar musulmonų Naujieji metai (šiose šalyse metai 11–12 dienų trumpesni, nei įprasti Grigaliaus metai), yra Norvūzas (Naujųjų metų šventė pagal tradicinį iranietiškių kalendorių, dar vadinama Persų naujaisiais metais), Hogmanay – škotiški Naujieji metai, švenčiami dvi dienas.

Kai kurios šalys gauna Naujuosius anksčiau, o kiti vėliau. Pagal mūsų kalendorių Naujieji metai pirmiausiai prasideda Kiribačių salose, o vėliausiai - Beikerio ir Houlando salose.

Kaip ten bebuvę, visas pasaulis laukia Naujųjų. Linkime ir Jums gražios šventės.

Marius Liaudenskas

TRYS KARALIAI

Netruks praeis didžiosios metų šventės ir pradėsime galvoti apie mokyklą. Bet palaukite, dar viena šventinė diena! Tai Trys Karaliai.

Šia sausio šeštą dieną švenčiama švente tradiciškai pasibaigia Kalėdinis laikotarpis.

Krikščionių religijoje pagerbiamas trigubas Dievo apsireiškimas: trijų išminčių - karalių apsilankymas pas kūdikį Jėzų Kristų. Anksčiau buvo paplitęs paprotys ant durų parašyti „+K+M+B“. Tai reiškia trijų karalių vardus: K - Kasparas, M - Merkelis, B - Baltazaras, o kryželiai reiškia kiekvieno iš jų šventumą. Žmonės tikėjo, kad užrašius šias raides namai bus apsaugoti nuo piktųjų dvasių. Dar ir dabar galime šį užrašą pamatyti ant senelių, prosenelių durų. Trijų Karalių šventė taip pat minima kaip saulės sugrįžimas - dienų ilgėjimo pradžia.

Lietuvoje nuo seno šią dieną vaikščiodavo gandrais, arkliais, meškomis, kitataučiais, karaliais persirengę žmonės. Vyrai

apsirengdavo senoviškais drabužiais, vaizduodami vaidilas (vaidila - baltų religijos žynys, pranašas), krivius (krivis - senovės baltų vyriausiasis žynys, prižiūrintis šventąją ugnį, vadovaujantis religinėms apeigoms), senovės karius. Jie lankė sodybas, giedodavo, linkėdavo namų šeiminiškoms sėkmės, puikaus derliaus, sveikatos, prašydavo dovanų, o už tai buvo vaišinami ir apdovanojami. Šiais laikais taip pat išlikusios tradicinės Trijų Karalių eisenos – trys aukšti vyrai su karūnomis per Tris Karalius žygiuoja Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų ar miestelių gatvėmis. Na, o kiekviena šeima žino, jog iki Trijų Kalių reikia atsisveikinti su Kalėdų eglute.

Meda Kiudytė

KALĖDINĖS TENISO VARŽYBOS

Kaip ir kasmet gruodžio mėnesį vyksta galybė renginių: varžybų, turnyrų, konkursų, koncertų.

Aš dalyvavau kalėdinėse teniso varžybose Gvido Sabeckio teniso mokykloje. Renginyje rungėsi penkios grupės žaidėjų, tad buvo daug įtampos. Mano grupėje pasitaikė du ypač aukšti žaidėjai. Aš net išsigandau juos pamatęs. Bet abu pakankamai lengvai aplošiau. Ir laimėjau keturis iš penkių žaidimų. Iškovojau antrą vietą!

Buvau labai patenkintas. Taip atsiranda sportinė motyvacija!

Ainius Suslavičius

FESTIVALIS „ŽIEMOS IŠDAIGOS“

Gruodžio 16 d. vyko II respublikinis muzikos festivalis „Žiemos išdaigos“. Jį organizavo Kaišiadorių kultūros namai. Festivalyje pasirodė net 40 dalyvių - daug solistų, keli merginų kvartetai, keletas estradinio dainavimo grupių. Buvo visai mažuliukų, buvo ir vyresnių vaikų.

Kartu su Kauno Miko Petrausko scenos menų mokyklos estradinio dainavimo grupe „7 moods“ festivalyje teko dalyvauti ir man. Dainavome anglišką dainą „What makes you beautiful“. Pavyko puikiai, sulaukėme daug aplodismentų, netgi atsirado pritariančių ir įsijungiančių į mūsų ritmą.

Visos grupės ir solistai pasirodė labai gražiai. Kiekvienas buvo apdovanotas statulėlėmis ir kitomis nuostabiomis dovanomis. Festivalio įspūdžių ilgai nepamiršiu.

*Austėja
Aukštuolytė*

JŲ STARTAS MŪSŲ MOKYKLOJE

VIKTORIJA SMIRNOVAITĖ

Naujienų agentūros ELTA žurnalistė

Jūsų dėmesiui - specialus interviu

Labą dieną, sužinojome, kad Jūsų kelias prasidėjo mūsų mokykloje ir kad Jūs netgi lankėte Jaunųjų žurnalistų būrelį, tad norime

Jums užduoti keletą klausimų. Papasakokite apie savo profesinę veiklą. Ką ir kur dirbate dabar?

Šiuo metu dirbu žurnalistė naujienų agentūroje ELTA.

O kuo Jūs

norėjote tapti vaikystėje?

Iš tikrųjų, nuo mažens ir norėjau būti žurnalistė. Nors iki baigiant mokyklą tuo ne kartą suabejojau, galų gale vis vien pasukau į šią sritį.

Kodėl nusprendėte eiti žurnalistiko keliu?

Kiek pamenu, visada jaučiau šiai sričiai natūralią trauką. Labiausiai galvoti apie žurnalistiką mane skatino radijo ir televizijos žiūrėjimas – visad buvo

įdomūs laidų užkulisiai, kaip jaučiasi vedėjai, kalbindami pašnekovus. Nors dabar pasirinkau rašto žurnalistiką, man ši darbo specifiška ne mažiau žavinga.

Ar reikia įdėti daug darbo, kad taptum žurnalistu? Kokius mokslus reikėjo baigti?

Aš žurnalistiką studijavau Vilniaus universitete, bet iš tiesų daug daugiau išmokau ir vis dar kasdien mokausi dirbdama, iš kolegų. Universitetas, be jokios abejonės, padeda susidėlioti ir sutvirtinti profesinius pagrindus, tačiau veikti situacijoje, prieiti prie ne itin kalbaus pašnekovo, perklausti jo kelis kartus ir galų gale gauti atsakymą į rūpimą klausimą – to vien paskaitose neišmoksi.

Kuo jus žavi šis darbas?

Atsakymas iš dalies susijęs su praėjusiuoju – nuolatinis mokymasis. Galbūt banalu, bet, išties,

kasdien labai daug sužinau. Ne tik apie savo darbą ir techninius jo niuansus, bet ir apie tai, kaip veikia institucijos, koks reikšmingas šiame darbe yra pažinčių ratas, gebėjimas

bendrauti su įvairiais žmonėmis, kaip svarbu yra pokalbio metu ne tik gauti atsakymą, bet ir užmegzti ryšį su pašnekovu, kad jis vėliau tavimi pasitikėtų.

Yra ir kita žavioji darbo žiniasklaidoje pusė – būdamas žurnalistu turi išskirtinę galimybę – to nė kiek neperspaužiu – bendrauti, užduoti rūpimus klausimus aukščiausiems tiek Lietuvos, tiek tarptautinių organizacijų, kitų valstybių vadovams (pavyzdžiui, Lietuvos ar kitos šalies prezidentui, kaimyninės šalies premjerui ar kitos valstybės kariuomenės vadui). Taip pat, iš arti stebėti ir kai kuriuos istorinius Lietuvai momentus – pavyzdžiui, pirmą kartą šią vasarą Vilniuje vykusį NATO viršūnių susitikimą ir JAV prezidento Joe Bideno vizitą.

Ar planuojate visą gyvenimą dirbti šį darbą?

Sudėtingas klausimas. Šiuo metu dirbu, nes jaučiu, kad darbe nuolat mokausi ir tobulėju. Esant šiam jausmui, minčių palikti žurnalistiką kol kas neįvyksta. Bet tuo pačiu ir nenoriu savęs apriboti tik šia profesija. Galų gale, galbūt dar baigsiu kitus mokslus ir suksiu kur į kitą sritį – sudėtinga tokius dalykus prognozuoti.

Gal galite papasakoti keletą prisiminimų apie mūsų mokyklą?

Laiką mokykloje prisimenu labai šiltai – turėjau šaunią klasę, puikius mokytojus, nemažai popamokinės veiklos. Labai patiko ir įvairūs renginiai mokykloje – koncertai, spektakliai, visada norėdavau juose daryti viską, bet greit supratau, kad vienas pats visko taip gerai vis vien nenuveiksi, kaip su bendraminčių komanda. Tai man padėjo suprasti ne tik mane supančių žmonių reikšmę mano gyvenime, bet, apskritai, išsiugdyti ir atsakomybės jausmą, siekiant atnešti savo komandai didžiausią įmanomą naudą.

Ką patartumėte mums, Jaunųjų žurnalistų būrelio nariams?

Bendrajai prasme patarčiau domėtis Lietuva, žmonėmis ir pasauliu, būti atviriems galimybėms, ne tik tikėtis kažko iš kitų, bet, jei kažką žinote ar suprantate geriau nei kiti, pasidalinkite tuo su tais, kam tai būtų naudinga. Dabar, būdami tokio amžiaus, tam turite visas sąlygas. Kalbant apie veiklą būrelyje – būkite kritiški, atkaklūs, pasitikintys savimi, veržlūs bei empatiški.

Dėkojame už mums skirtą laiką ir įdomius atsakymus.